

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

протокол від 28.08.2026р. № 8

Введено в дію

Наказ ХНМУ

Від 31.08.2026 № 185

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КОМІСІЮ З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ЕТИКИ
ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Харків

1. Загальні положення

1.1. Це Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами Харківського національного медичного університету (далі – Положення) визначає повноваження, права, склад, порядок формування та форму діяльності Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами Харківського національного медичного університету (далі – Комісія), яка є колегіальним органом Харківського національного медичного університету (далі – ХНМУ). У сфері академічної доброчесності Комісія є органом, уповноваженим відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до вказаного вище Закону Кодексом академічної доброчесності та етики в ХНМУ. У сфері академічної етики та управління конфліктами Комісія діє як дорадчий орган, уповноважений надавати рекомендації щодо врегулювання конфліктів та вносити подання керівництву ХНМУ щодо реагування на неетичну поведінку.

1.2. Комісія створюється з метою розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності серед усіх категорій здобувачів вищої освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників ХНМУ та осіб, яким в ХНМУ було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання, а також вступників до ХНМУ та учасників олімпіад, турнірів, конкурсів, змагань та інших заходів змагального характеру у сфері освіти і науки, що проводяться в ХНМУ, встановлення (невстановлення) фактів порушення академічної доброчесності, академічної етики й академічних конфліктів інтересів та прийняття рішень про застосування заходів реагування (санкцій) до порушників та у разі наявності академічних конфліктів інтересів, а також розгляду рішень Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) щодо встановлення фактів порушення академічної доброчесності в академічному творі (творах), на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі було присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання.

1.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, Цивільним кодексом України, Кодексом законів про працю України, Законами України «Про академічну доброчесність», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про захист персональних даних», Статутом ХНМУ, Положенням про організацію освітнього процесу в ХНМУ, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ХНМУ, Кодексом академічної доброчесності та етики ХНМУ, Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності в ХНМУ, Порядком розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності в ХНМУ,

нормативно-правовими актами чинного законодавства України, організаційно-розпорядчими документами ХНМУ та цим Положенням.

1.4. Терміни у цьому Положенні вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про академічну доброчесність» та Кодексі академічної доброчесності та етики ХНМУ. Під терміном «етика» у цьому Положенні розуміється академічна (дослідницька та публікаційна) етика як невід'ємна складова академічної доброчесності, а також етика академічних взаємовідносин (морально-етичні норми та правила ділового етикету). Під терміном «управління конфліктами» розуміється виявлення, запобігання та врегулювання академічних конфліктів інтересів (зокрема, під час оцінювання результатів навчання, рецензування, експертизи наукових текстів чи розгляду справ про порушення), а також врегулювання міжособистісних конфліктних ситуацій, що можуть виникати між учасниками освітнього та наукового процесу ХНМУ.

2. Повноваження та права Комісії

2.1. Встановлення факту порушення академічної доброчесності (академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, недоброчесне оцінювання тощо) є виключним повноваженням Комісії. Оцінка етичних порушень та міжособистісних конфліктів здійснюється Комісією як дорадчим органом у складних випадках або у випадках, коли конфлікт не був врегульований на рівні структурних підрозділів ХНМУ.

2.2. 3 метою реалізації покладених завдань Комісія здійснює повноваження за двома напрямками:

2.2.1. Як уповноважений орган з питань академічної доброчесності Комісія має такі повноваження:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз повідомлень про порушення академічної доброчесності,
- встановлювати факт наявності або відсутності порушення академічної доброчесності усіма категоріями здобувачів вищої освіти, педагогічними, науково-педагогічними і науковими працівниками ХНМУ та особами, яким в ХНМУ було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання;
- встановлювати факт наявності не врегульованого академічного конфлікту інтересів під час створення, рецензування, експертизи чи оцінювання академічних творів або результатів навчання, якщо такий конфлікт призвів до порушення академічної доброчесності (зокрема, недоброчесного оцінювання);
- встановлювати факт наявності потенційного чи реального конфлікту інтересів у членів Комісії та/або запрошених експертів безпосередньо під час розгляду справ про порушення академічної доброчесності та ухвалювати рішення про їх відсторонення від участі в розгляді відповідного повідомлення і голосуванні;
- готувати відповідні висновки та приймати рішення про застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності (зокрема, виховних

заходів та/або притягнення до академічної відповідальності у вигляді санкцій), передбачених законодавством та внутрішніми актами ХНМУ, зокрема ухвалювати рішення про позбавлення або про відмову у позбавленні наукового ступеня, ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання, а у випадках, що передбачають застосування заходів дисциплінарної відповідальності (догана, звільнення) або інших санкцій, реалізація яких потребує видання адміністративного наказу, – вносити відповідне подання ректору ХНМУ на підставі встановленого факту порушення;

- вносити інформацію щодо прийняття до розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, а також щодо прийнятих рішень (стосовно дисертацій доктора філософії) до інформаційної системи Національного агентства «naqa.svr» у випадках та у строки, визначені чинним законодавством;

- розглядати рішення Національного агентства, ухвалені за результатами розгляду скарг (апеляцій) на попередні рішення Комісії щодо позбавлення чи відмови у позбавленні наукового ступеня, ступеня вищої освіти чи вченого звання. На підставі таких рішень Національного агентства про встановлення (невстановлення) наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі, з урахуванням якого особі присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання, Комісія приймає відповідне рішення у строки та в порядку, визначеному законодавством;

- розглядати делеговані (надіслані) Національним агентством повідомлення про ознаки порушення академічної доброчесності керівниками (ректорами) інших закладів вищої освіти чи наукових установ. У таких випадках Комісія виступає як незалежний уповноважений орган, визначений Національним агентством для проведення об'єктивного розгляду справи з метою уникнення конфлікту інтересів за місцем роботи особи, щодо якої надійшло повідомлення (відповідно до статті 39 Закону України «Про академічну доброчесність»);

- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм та принципів академічної доброчесності.

2.2.2. Як дорадчий орган з питань етики та управління конфліктами Комісія має такі повноваження:

- приймати до розгляду письмові заяви щодо порушення норм академічної етики, моралі та ділового етикету в ХНМУ, що не містять ознак правопорушення (зокрема скарги на неетичну поведінку, порушення субординації, а також неетичну публічну комунікацію);

- виявляти ознаки потенційного чи реального конфлікту інтересів в академічній діяльності з метою його запобігання та надавати керівникам підрозділів обов'язкові рекомендації щодо його усунення (врегулювання) до моменту, коли такий конфлікт може призвести до порушення академічної доброчесності;

- виступати посередником у вирішенні конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу у випадках, коли конфлікт не був врегульований на рівні структурного підрозділу (безпосереднього керівництва) відповідно до процедури, визначеної Кодексом академічної доброчесності та етики ХНМУ;

- готувати висновки щодо фактів неетичної поведінки на основі критеріїв, визначених у Кодексі академічної доброчесності та етики ХНМУ, та вносити рекомендаційні подання ректору ХНМУ про притягнення порушників до дисциплінарної відповідальності або застосування організаційних заходів.

2.3. Комісія не розглядає питання, що належать до компетенції інших спеціалізованих комісій чи державних органів. Зокрема:

- у разі надходження заяв, які стосуються етичних аспектів біомедичних досліджень та клінічних випробувань, Комісія перенаправляє їх до Комісії з етики та біоетики ХНМУ;

- у разі виявлення у заявах ознак адміністративних чи кримінальних правопорушень (зокрема булінгу, мобінгу, харасменту чи фізичного насильства), Комісія припиняє розгляд справи по суті та передає матеріали до Комісії із запобігання та протидії булінгу ХНМУ та/або уповноважених правоохоронних органів.

2.4. З метою розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності і письмових заяв щодо порушення норм академічної етики, моралі та ділового етикету в ХНМУ, врегулювання конфліктів та реалізації покладених завдань Комісія має право:

- одержувати в установленому законодавством порядку документи та матеріали, необхідні для розгляду повідомлення;

- залишати повідомлення про порушення академічної доброчесності без розгляду, якщо наведена у ньому інформація не містить фактичних даних, що вказують на можливий факт порушення академічної доброчесності та які можуть бути перевірені, або якщо подання повідомлення здійснюється з порушенням Порядку розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності в ХНМУ;

- залишати письмові заяви щодо порушення норм академічної етики, моралі та ділового етикету в ХНМУ, а також щодо врегулювання конфліктів без розгляду, якщо наведена у них інформація не містить фактичних даних, які можуть бути об'єктивно перевірені;

- залучати зовнішніх експертів (педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників інших закладів освіти, наукових установ) з метою запобігання конфлікту інтересів та/або встановлення наявності або відсутності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та інших порушень академічної доброчесності та академічної етики;

- відстороняти від розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності членів Комісії та/або запрошених експертів у разі встановлення факту потенційного чи реального академічного конфлікту інтересів;

- використовувати відповідне програмне забезпечення для перевірки викладених у повідомленні відомостей та аналізу академічного твору щодо наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

- під час розгляду справ, що стосуються академічної етики та управління конфліктами запрошувати на засідання учасників конфлікту для надання пояснень, а також залучати (за потреби) фахівців психологічної служби та/або юридичного відділу ХНМУ для фахової оцінки ситуації та сприяння її мирному врегулюванню.

3. Склад Комісії та порядок його формування

3.1. Персональний склад Комісії затверджується наказом ректора ХНМУ строком на три роки.

3.2. До складу Комісії за посадами входять: проректор з наукової роботи, начальник відділу кадрів, начальник юридичного відділу, директор Наукової бібліотеки, керівник служби інтелектуальної власності, голова первинної профспілкової організації співробітників ХНМУ (за згодою), а також по одному делегованому представнику від Студентського самоврядування ХНМУ та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ХНМУ (за згодою). Для забезпечення всебічного та фахового розгляду справ за поданням голови Комісії до її складу також можуть включатися: директори Навчально-наукових інститутів якості освіти та післядипломної освіти, декани факультетів або їхні заступники, вчений секретар, завідувач відділу аспірантури, докторантури і клінічної ординатури, завідувачі кафедр, інші наукові, науково-педагогічні працівники та здобувачі освіти. Загальна кількість членів Комісії має становити не менше 15 та не більше 25 осіб. До персонального складу Комісії не можуть бути включені особи, щодо яких у встановленому законом порядку було доведено факт порушення академічної доброчесності та/або норм академічної етики (або строк дії відповідної санкції щодо яких ще не сплинув).

3.3. Повноваження члена Комісії припиняються достроково, а особа виводиться з її персонального складу відповідним наказом ректора ХНМУ у таких випадках:

- за власною ініціативою – на підставі особистої письмової заяви про вихід зі складу Комісії;
- у зв'язку з припиненням трудових відносин із ХНМУ (для співробітників) або відрахуванням з ХНМУ (для здобувачів освіти);
- у зв'язку зі звільненням або переведенням на іншу посаду – для осіб, які входили до складу Комісії за посадою (відповідно до п. 3.2 цього Положення);
- у разі відкликання делегованого представника тим органом, який його делегував (за рішенням студентського самоврядування або Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ХНМУ відповідно);

- за поданням голови Комісії у разі систематичної (більше трьох разів поспіль) відсутності члена на засіданнях Комісії без поважних причин, що перешкоджає роботі органу;

- у разі встановлення факту порушення членом Комісії академічної доброчесності та/або академічної етики (така особа виводиться зі складу Комісії наказом ректора з одночасним позбавленням права бути членом колегіальних органів на строк від одного до трьох років).

3.4. У разі дострокового виведення члена з Комісії, а також за необхідності розширення її складу (в межах граничної кількості від 15 до 25 осіб), введення нових членів здійснюється шляхом внесення змін до наказу ректора ХНМУ про персональний склад Комісії за таким алгоритмом:

- для осіб, які входять за посадою: за поданням голови Комісії до складу вводиться новопризначений працівник, який обійняв відповідну посаду;

- для делегованих представників: введення здійснюється на підставі витягу з протоколу засідання органу студентського самоврядування або Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ХНМУ про делегування нового представника;

- для інших членів: введення здійснюється за обґрунтованим поданням голови Комісії для забезпечення фахового розгляду справ.

Особа, введена до складу Комісії на заміну вибулого члена, набуває повноважень з дати видання відповідного наказу ректора ХНМУ і здійснює їх до закінчення трирічного строку повноважень поточного складу Комісії.

3.5. Серед членів Комісії визначаються голова, заступник голови та секретар. Головою Комісії за посадою є проректор з наукової роботи. Заступник голови та секретар обираються з числа членів Комісії.

Голова Комісії:

- здійснює загальне керівництво діяльністю Комісії та організовує її роботу;

- представляє Комісію у відносинах із керівництвом ХНМУ, Вченою радою, Національним агентством та іншими установами;

- визначає порядок денний, скликає та веде засідання Комісії;

- формує робочі групи з числа членів Комісії для попереднього вивчення матеріалів справ та підготовки проектів рішень;

- контролює дотримання процедури розгляду справ та забезпечення конфіденційності.

Заступник голови Комісії:

- виконує обов'язки голови Комісії у разі його відсутності;

- виконує функції головуєчого на засіданні у разі виникнення у голови Комісії потенційного чи реального конфлікту інтересів щодо справи, яка розглядається (за винятком випадків, коли повідомлення про порушення стосується безпосередньо голови Комісії – у такому разі обов'язки головуєчого виконує особа, визначена ректором ХНМУ відповідно до Порядку розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності в ХНМУ);

- за дорученням голови Комісії виконує інші організаційні функції.

Секретар Комісії:

- відповідає за організаційне забезпечення засідань, ведення та зберігання протоколів;
- здійснює формування, ведення і архівування матеріалів справ;
- забезпечує своєчасне інформування заявника та особи, щодо якої надійшло повідомлення, про етапи розгляду справи та прийняті рішення;
- забезпечує підготовку та передачу рішень Комісії для обов'язкового оприлюднення на офіційному вебсайті ХНМУ.

3.6. Члени Комісії у своїй діяльності є незалежними та керуються виключно чинним законодавством і внутрішніми нормативними актами ХНМУ. Член Комісії не має права брати участь у розгляді повідомлення та голосуванні, якщо він має потенційний чи реальний конфлікт інтересів стосовно особи, щодо якої відбувається розгляд повідомлення. Члени Комісії зобов'язані не розголошувати інформацію щодо деталей справ, які перебувають на розгляді, та забезпечувати захист персональних даних заявників і осіб, щодо яких надійшло повідомлення, до моменту набрання чинності рішенням Комісії.

4. Форма діяльності Комісії

4.1. Формою діяльності Комісії є засідання, яке скликається за потреби, у разі надходження повідомлень щодо можливих порушень академічної доброчесності, письмових заяв щодо порушення норм академічної етики, а також для врегулювання конфліктних ситуацій чи конфлікту інтересів. Засідання скликаються письмовим повідомленням членів Комісії, як правило, не пізніше ніж за три робочих дні до дати засідання. У невідкладних випадках за рішенням голови Комісії засідання може бути скликане у коротший строк. При цьому, у разі розгляду справи про порушення академічної доброчесності, особа, щодо якої розглядається повідомлення, повинна бути поінформована про дату, час і місце засідання не пізніше як за три робочі дні до його проведення відповідно до вимог чинного законодавства.

4.2. Засідання Комісії можуть проводитися в очному, дистанційному (в режимі відеоконференції) або змішаному форматах. Члени Комісії беруть участь у засіданнях особисто (передача права голосу іншим особам не допускається). У разі проведення засідання у дистанційному або змішаному форматі має бути забезпечена можливість візуальної ідентифікації всіх учасників та їхнього безперешкодного спілкування.

4.3. Засідання Комісії веде головуючий, яким виступає голова Комісії, а за його відсутності – заступник голови Комісії. Засідання вважається правомірним у разі, якщо участь у його роботі беруть не менше половини членів затвердженого складу Комісії. При розгляді конкретної справи члени Комісії, які заявили про самовідвід або були відсторонені через конфлікт інтересів, не враховуються під час визначення кворуму, необхідного для прийняття рішення з цього питання.

4.4. Процедура розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності Комісією визначається Порядком розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності в ХНМУ і проводиться згідно зі статтею 37 Закону України «Про академічну доброчесність», порядками скасування рішень про присудження ступенів вищої освіти та наукових ступенів, затвердженими Кабінетом Міністрів України, Кодексом академічної доброчесності та етики ХНМУ та іншими нормативно-правовими актами чинного законодавства України.

4.5. Встановлення факту потенційного чи реального академічного конфлікту інтересів, особливості реагування при його виникненні та особливості розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності за наявності такого конфлікту визначаються Законом України «Про запобігання корупції» (у частині вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), Порядком розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності в ХНМУ, іншими внутрішніми актами ХНМУ та чинним законодавством.

4.6. Процедура розгляду заяв щодо порушення норм академічної етики, а також врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема міжособистісних конфліктів) визначається Колективним договором ХНМУ, іншими внутрішніми актами ХНМУ та чинним законодавством. Під час розгляду таких заяв Комісія застосовує процедури опитування сторін конфлікту, заслуховування пояснень та керується етичними критеріями і нормами, закріпленими у внутрішніх актах ХНМУ.

4.7. Комісія приймає рішення відкритим голосуванням простою більшістю голосів її членів, присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів голосуючого на засіданні є вирішальним. Член Комісії, який не згоден з ухваленим рішенням, має право висловити окрему думку, яка викладається письмово у довільній формі та обов'язково додається до протоколу засідання Комісії.

4.8. За результатами засідання Комісія ухвалює рішення, які мають різний юридичний статус залежно від предмета розгляду:

Рішення щодо порушень академічної доброчесності (плагіат, фабрикація, недоброчесне оцінювання тощо) є обов'язковими для виконання та не потребують додаткового затвердження іншими органами ХНМУ. Особа, щодо якої прийнято таке рішення, має право оскаржити його у порядку, визначеному Законом та внутрішніми актами ХНМУ.

Рішення щодо порушень академічної етики та конфліктних ситуацій (висновки, рекомендації) носять рекомендаційний характер. Керівництво ХНМУ бере їх до уваги під час ухвалення управлінських рішень або накладення дисциплінарних стягнень.

4.9. Порушення етичних принципів і норм передбачає відповідальність члена університетської спільноти залежно від характеру й змісту порушень, а також ступеня їх умисності. Порушення положень Кодексу академічної

добросовісності та етики ХНМУ за наявності ознак юридичної відповідальності підлягає розгляду відповідно до чинного законодавства України.

4.10. Протоколи засідань Комісії та витяги з них підписуються головуючим на засіданні та секретарем Комісії.

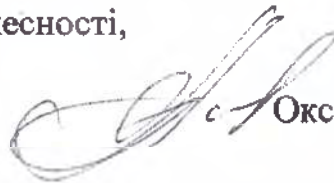
4.11. Комісія не рідше одного разу на рік звітує про свою роботу перед Вченою радою ХНМУ.

5. Прикінцеві положення

5.1. Всі зміни та доповнення до даного Положення вносяться шляхом видання наказу ректора ХНМУ про внесення та затвердження відповідних змін або підготовки (розробки) нової редакції Положення.

5.2. З моменту затвердження в установленому порядку нової редакції Положення, попереднє втрачає чинність.

Голова Комісії з академічної доброчесності,
етики та управління конфліктами,
проректор з наукової роботи

Оксана НАКОНЕЧНА

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАКАЗ

Харків

№ 185

31.08.2026

Про введення в дію Положення
про комісію з академічної доброчесності,
етики та управління конфліктами ХНМУ

Відповідно до Конституції України, Законів України «Про академічну доброчесність», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право та суміжні права», «Про запобігання корупції» та іншим нормативно-правовим актам чинного законодавства України, організаційно-розпорядчим документам Університету

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію з 01.09.2026 р. Положення про комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами в Харківському національному медичному університеті, затверджене рішенням Вченої ради ХНМУ від 28.08.2026 р., протокол № 8.

2. Науковим керівникам, керівникам науково-дослідних робіт, вченим секретарям спеціалізованих вчених рад, директору Наукової бібліотеки, директору Навчально-наукового інституту якості освіти ХНМУ, керівнику служби інтелектуальної власності, Голові наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, редакційним колегіям наукових журналів, завідувачам кафедр керуватися у своїй діяльності даним Положенням.

3. Керівникам структурних підрозділів, Голові наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених довести вимоги Положення до докторантів, здобувачів наукових ступенів, науково-педагогічних та наукових працівників, здобувачів освіти.

4. Вважати таким, що втратило чинність Положення про комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (№22/2020 від 02.07.2020 р.), затверджене наказом ХНМУ від 02.07.2020 р., № 165.

5. Відповідальність за виконання наказу покласти на проректора з наукової роботи Наконечну О.А.

6. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Ректор

**ОРИГІНАЛ
ПІДПИСАНО**

Валерій М'ЯСОЄДОВ